

VASTHOUDENDHEID

Er bestaan vele redenen waardoor je niet stil kunt blijven liggen, 's nachts. Als je steeds moet hoesten, bijvoorbeeld, zal je lichaam op en neer schokken alsof je op een rijkoets ligt en als je erg ziek bent, een lijkwagen. Of het is zo dat je niet weet waar je moet kijken, omdat alles voor je ogen zo rood is. Je ogen zijn zo rood, omdat iemand heeft gezegd dat je ogen zo blauw zijn en dat heeft je geraakt. Het fijne aan geraakt worden is dat het niet lang hoeft te duren om lang te blijven duren en het vreemde aan geraakt zijn is dat het nagalmt en nastampt en toch ben je er stil van. Het mooie aan het woord stil is dat het iets zegt over geluid en beweging en het bijzondere aan geluid is dat het bestaat uit beweging. Het fijne aan beweging is dat het zo ingetogen is, je kunt heel zacht je huid laten voelen dat iemand anders je huid voelt. Tegelijkertijd is het fijne aan beweging juist dat het uitbundig is, je kunt heel hardnekkig een dansend monster in je voeten hebben zitten, dat je hakken de hele avond de grond in wil stampen. Maar het vreemde aan een hele avond is dat je soms niet weet welke vorm van beweging je het liefst lang laat duren. Gelukkig is het goede aan iets lang laten duren dat alles op den duur weer terug stil valt. En wat ik het allermooiste aan het woord stil vind, is dat je er in het Engels een l aan kunt plakken, waardoor we elkaar kunnen vragen, waarom we nog steeds niet gaan slapen.

WOENSDAG

I

Dit is onze slaapkamer. Al sliepen er veel mensen voor ons,
al sliepen er veel mensen met ons – onze slaapkamer.
Een ruimte is van wie er vannacht het vaakst heeft geademd.
Iemand zegt: toen mijn vader stierf, was het huis voor altijd
van hem. Wij erfden het, maar hij had er het vaakst niet geademd.
Zijn huis. Hier kan mijn theorie niet tegenop. Stel je voor,
je hebt je mooiste jurk aangetrokken, je hebt eindelijk opgezocht
hoe je Dvořák uit moet spreken, op de radio klinkt *Jens Lekman's
Farewell Song to Rocky Dennis* en het huis zal de hele dag
niet het jouwe zijn.

We zijn heel stil terwijl ik haast voor het eerst een gedicht schrijf
waarin ik niet begin met enkel 'ik' – in het gedicht is plaats voor
iemand anders. Hij is stil. Dan zegt hij dat onze lieve heer
vreemde kostgangers heeft en begrijp ik dit maar al te goed.
De stad, bijvoorbeeld, is kind aan huis bij mij, staat
iedere ochtend voor mijn deur. De keuken van de heer
krijgt het nog druk vandaag, geeft schone borden aan de obers mee.
En ook de taal is vreemd wreed, zegt dingen als: wanneer je je
alleen voelt, kun je wachten tot je een ons weegt.

De tijd lijkt maar niet verder dan drie uur te willen zijn, de stad verlaat mijn stoep. Ik kijk haar door de brievenbus na om te zien hoe fietsers als naaimachines haar straten aaneenrijgen. In de gordijnen hangen gordijnen een metafoor voor moeheid te zijn, ik draag mijn droefheid als een polshorloge. Het bandje maak ik los voor ik het bad in stap, de wijzers van het klokje zet ik stil tot ik weet wie. In de keuken knettert stroom als vliegen door de lampen. Er staat een kabinet waarin ik achter glas mijn angst bewaar als relikwie. En dan is zij er nog, die wat ze is met een horloge vergelijkt en wat ze zegt met poëzie.

Ik ben van slag wanneer ik aan het begin van de avond op mijn fiets zit en aan Franse woorden denk. Ik denk hardop en zacht na als een open zenuw: het is lastig te zeggen of dit pijn doet of dat ik het wel aardig vind dat ik ergens naar binnen mag. Wanneer ik me in een ruimte vol glasscherven naar het licht dans, weet ik dat ik iets te zeggen heb. Maar ik zeg het niet en vraag me af wat een zefier is. Ondertussen maak ik graag dingen goed, in slechts één avond recht ik mijn rug alsof ik van tuinkers ben. Als ik hier vandaan fiets zijn mijn toekomstige huizen vriendelijk donkergroen geworden, met open mondzenuwen gapen ze me aan wanneer ik aan het eind van de avond op mijn fiets zit en aan slag ben.

Ik lees een boek van achter naar voren en weet dat ik zo meteen op de bladzijde kom waar iemand een kruisje heeft gezet voor de allermooiste zin. Wat de allermooiste zin is weet ik nog niet, maar het is de zin waar ik 's nachts om huil omdat het ochtend is en ik een nacht niet heb gehuild omdat het ochtend... Zo keer ik wat ik denk om in cirkels, alsof ik met mijn wijsvinger een kristallen glas laat zingen. Ik keer het om totdat het achterstevoren en binnenstebuiten of omgekeerd is. Wanneer ik bij de zin met het kruisje kom, sla ik de bladzijde om en beland in het deel van het boek waarin alles nog goed was.

ALS MEN DE GESCHIEDENIS IN KON GAAN OM TE
VERTELLEN DAT ZE ZICH AAN MIJ MOET HOUDEN

Toen ik vijftien was, dronk ik met Oud en Nieuw voor het eerst alcohol, waarna de wereld begon te draaien. De wereld draaide al, maar dan in de vorm van tennisballen, tollen, het levenswegrad, de ogen van mijn vader bij een sarcastische opmerking, misschien, en dit was echter. Ik dacht dat ik eindelijk zou kunnen bellen zonder rillingen, maar het gaf me geen vleugels, en het legde me ook niet wekenlang plat.

Toen ik elf was, plakte ik plaatjes van mijn favoriete popsterren over de kaft van mijn Winnie de Poeh-dagboek in de hoop dat de inhoud hierdoor ernstiger, wereldser zou worden. Tekst bleek zich niet zo makkelijk voor de gek te laten houden en in een poging mijn verleden alsnog te redden, probeerde ik het boekje vervolgens in brand te steken. Omdat ik lucifers eng vond, bracht ik het een paar dagen later naar het oud papier.

Toen ik achtenzestig werd, schreef ik mijn eerste gedicht over de liefde waarin ik het niet hoefde te vergelijken met dieren of planten. Liefde bestond uit twee tevreden mensen, legde zich vermoeid maar verzadigd neer in mijn buik, waarvan de navel stil bleef liggen als een hagedis op een zonnige steen.

Toen ik vijf was, droomde ik dat het sneeuwde, terwijl niemand me had verteld dat er een kans bestond dat er die nacht daadwerkelijk sneeuw zou vallen. Het had de hele nacht kunnen regenen. Ik werd wakker en de wereld was zo wit als mijn vijf jaar oude huid. Dit was de eerste keer dat ik dacht dat ik de wereld kon veranderen.

BROERTJE,

Er zijn verschillende manieren waarop
je iemand kunt ophalen van zwemles en
te laat is er één van. Maar je kunt tijdens
het wachten je haren vast laten drogen, bedenken
hoe je die haren morgen bij de kapper laat knippen, of
eigenlijk niet wil laten knippen. Want misschien
komt er een dag waarop er geen haren meer zijn om
geknipt te worden en zul je met je kale hoofd
zitten wensen dat je nog eens niet naar de kapper
willen kon. Dan heb je koffietanden en
koffieadem en bovenal voortdurend zin
in koffie. Je zult niet langer een aparte doelgroep
zijn, maar bent gewoon: het gros. Wellicht

dat je vrienden zullen roepen dat ze een varken
aan het spit willen hangen, terwijl jij het liefst
het woordje tofoe op je hoofd zou laten tatoeëren.
Of zou je zelf toch liever ook een slagersmes hanteren?

In ieder geval zul je, als het beest zijn rondes draait
boven een vuur dat je voeten warm houdt, eindelijk begrijpen
hoe pijn werkt. Dat voor iedere keer dat pijn
het einde van je huid benadrukt, iemand anders' lichaam
warmer aanvoelt. Dat pijn niet in het vlees zit
dat zichzelf niet meer wil zijn, maar wel in het vel
daaromheen, dat zegt: ik geef het op. Ik verkleur
en hang in losse repen rond mijn lijf.

Maar maak je vandaag nog maar
geen zorgen, broertje. Als je wacht,
gaat de tijd langzaam. Sta voor nu
nog maar even met een cafetariasnack
in je hand te kijken hoe het eind
van de straat het eind van de straat
zonder mensen blijft.

SNEEUWUILEN

Soms, zegt iemand, is het niet uit weerwil, maar omdat me iets is afgenomen – laatst, met die documentaire over het uitsterven van de huismus, bijvoorbeeld, kon ik dat gevoel toch niet langer negeren. Daar moet ik even over nadenken.

Er is eens een picknick geweest waarbij ik honderd keer werd gestoken door mieren en toch niet kon stoppen met lachen, want er was een picknick. Mijn vader leerde me hoe je het geluid van een uil met je handen kunt nabootsen en nog diezelfde dag verbrandde ik mijn vingers. Niettemin kan ik nu klinken als een uil. Soms wordt je dus onrecht aangedaan, maar maakt het je niet zoveel uit. Zo is het niet erg om bang te zijn als het een goed verhaal oplevert. Van de andere kant, ik heb eens gezien hoe vissen elkaar de ogen uitaten en daar werd helemaal niemand beter van. Zoiets mag je inderdaad niet negeren, denk ik. En zoals er vissen zijn met gaten in het hoofd, verlies ik iedere nacht een deel van mijzelf in de dromen die ik heb, die ik 's ochtends aan het ontbijt, of bij het aankleden, nog maar half weet en dan later nog maar voor een kwart. Deze dingen gebeuren en we hebben geen invloed. Zo sta je opeens

in een bos bij Berlijn een uil na te doen en het donker antwoordt met krekels. Het donker antwoordt met kikkers en kraaien, maar zijn uilen geeft het niet prijs. Je zou de vissenogen van je huid willen wassen, alle uitstervende